

## **Cami ve Mescitlerde Cemaatle İbadet Edilmesi Genelgesi**

İçişleri Bakanlığı tarafından 81 İl Valiliğine gönderilen Genelgede, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgınının Türkiye’de yayılmasına engel olmak amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından alınan tedbirler kapsamında; 16 Mart 2020 tarihinden itibaren salgın kontrol altına alınıncaya kadar ülke genelindeki bütün cami ve mescitlerde cemaatle vakit namazlarının ve Cuma namazlarının kılınmasına ara verildiği hatırlatıldı.

Gelinen aşamada pazartesi günü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında toplanan Kabine Toplantısı’nda cami ve mescitlerin cemaatle ibadete açılmasına yönelik alınacak tedbirlerin değerlendirildiği belirtilerek, Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda 29 Mayıs 2020 Cuma günü belirlenecek kurallar çerçevesinde öğle, ikindi ve cuma namazlarının camilerde cemaatle kılınabileceğine ilişkin karar alındığı ifade edildi.

Bilim Kurulu tarafından belirlenen toplu olarak bulunulacak alanlarda uyulması gereken hijyen, sosyal mesafe vb. kurallar göz önünde bulundurularak 29 Mayıs 2020 Cuma günü itibariyle cami ve mescitlerde cemaatle namaz kılınabilmesi amacıyla ilgili Bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenen kurallar genelgede şu şekilde sıralandı:

- 1) Cami ve mescitlerde cemaatle birlikte yalnızca öğle, ikindi ve cuma namazları kılınacak. Diğer vakitlerde münferiden namaz kılmak isteyenler için cami ve mescitler açık tutulacak.
- 2) Sokağa çıkma kısıtlaması kapsamında olan vatandaşlar ile hastalık belirtileri taşıyanlara evlerinde kalmaları konusunda gerekli uyarılar/bilgilendirmeler yapılacaktır.
- 3) Öncelik cami bahçesi/avlusu, açık alanlar olmak üzere meteorolojik/mevsimsel şartlara göre öğle ve ikindi namazları cami içinde kılınabilecek. Cuma namazları ise cami içerisinde kılınmayacaktır.
- 4) Cemaatle ibadete başlanan cami ve mescitlerin bütün bölümlerinin uygun yöntemlerle her gün temizlenmesine her zamankinden daha fazla özen gösterilecek. Temizlik işlemlerinde kapı kolları gibi el temasının yoğun olduğu yerler özellikle dezenfektan maddelerle silinecek.
- 5) Cami ve mescit içerisinde bulunan klima ve havalandırmalar çalıştırılmayacak, kapı ve camlar açık tutularak cami ve mescit içerisinde sürekli havalandırılması sağlanacaktır.
- 6) Ortak kullanım alanlarını asgaride tutabilmek için abdesthane, şadırvan ve tuvaletler kapalı tutulacaktır. Abdest vb. ihtiyaçların evlerde veya iş yerlerinde giderilmesi suretiyle cami ve mescitlere gelinmesi konusunda cemaate gerekli bilgilendirmeler/uyarılar yapılacaktır.

- 7) Cemaatle öğle, ikindi ve cuma namazı kılacak herkesin tıbbi bez maske kullanması zorunlu olacak. Maskesi olmayan kişi/kişilerin cemaatle namaz kılmasına müsaade edilmeyecek.(Cami ve mescit içinde bireysel namaz kılacakların da maske takması zorunlu olacak.)
- 8) Cami ve mescitlerde genellikle ortak olarak kullanılan ve salgın/bulaş riskini artırabileceği değerlendirilen tesbih, rahle, ayakkabı çekeceği vb. malzemelerin bulundurulmasına müsaade edilmeyecek.
- 9) Koronavirüs ile ilgili alınacak tedbirler ile cami ve mescitlerde cemaatle namaz kılmak için uyulması gereken kuralları içeren uyarıcı afişler (il ve ilçe sağlık müdürlükleri, müftülüklerden temin edilmek suretiyle), ivedi bir şekilde bastırılarak bütün cami ve mescitlere asılacak.
- 10) Cami ve mescitlere gelecek kişilerin yanlarında şahsi seccadelerini getirmeleri sağlanacak veya imkanlar nispetinde müftülükler tarafından tek kullanımlık seccade temin edilmek suretiyle kullanıma sunulacak. Cami avlusunda namaz kılındığında vatandaşlarımıza seccadelerini yıkamaları tavsiye edilecek.
- 11) Namaz kılınacak tüm alanlarda hastalığın bulaşması açısından risk teşkil eden ve dezenfekte edilmesi mümkün olmayan koli, karton, çuval ve hasır vb. yaygılar kullanılmayacak.
- 12) Cami ve mescit girişlerinde ve cami/ibadet alanı olarak belirlenen yerlere girecek herkesin ellerini mutlaka dezenfekte etmesi sağlanacak.
- 13) Cami ve mescitlerde topluca geçirilecek sürenin mümkün olduğunca kısa tutulması amacıyla, namazların sünnetlerinin evde kılınabileceği ve tesbihatın evde yapılabileceği hususunda cemaatin bilgilendirilmesi sağlanacak.
- 14) Cemaatin fiziksel temastan kaçınması (el sıkışma, musafaha, kucaklaşma vb.) ve sosyal mesafe kuralına uyması yönünde gerekli uyarılar sıklıkla tekrarlanacak.
- 15) Cami yerleşkesi içerisinde bulunan türbelerin iç mekânları ziyarete açılmayacak, türbelerin dış yüzeylerine teması önlemek için en az bir metre mesafe olacak şekilde şerit çekilecek.
- 16) Camilerde sosyal mesafenin korunmasını zorlaştıracak nitelikte mevlit, toplu yemek vb. etkinlikler ile cami çıkışlarında ikram yapılmasına izin verilmeyecek.
- 17) Cami önlerinde dilencilere karşı alınan tedbirler en üst seviyeye çıkarılacak ve özellikle cuma namazı sonrasında sergi olarak tabir edilen sebze, meyve, giyim eşyası, oyuncak vb. ürün satışına izin verilmeyecek.
- 18) Cami ve mescitlerde sosyal mesafe kuralına uygun bir şekilde cemaatle namaz kılınabilmesi için Vali/Kaymakamların koordinesinde;

a) Namaz kılacaklar arasında sosyal mesafenin sağlanmasını teminen camilerin kapalı alanlarında/avlusunda/bahçesinde ve namaz kılmak için belirlenecek diğer alanlarda, bir kişinin en az 60x110 cm'lik bir alanı (seccadenin kaplayacağı alan) kullanacağı göz önünde bulundurularak, her namaz kılınacak alanın en uç noktalarından her yönden birer metre mesafe olacak şekilde ekte gönderilen şekle uygun zeminde işaretleme yapılacaktır.

b) (a) bendine göre belirlenecek cami içi, bahçesi/avlusunu ile namaz kılınacak açık alanların azami kapasiteleri, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde anılan alanların girişine asılacaktır. İçerideki kişi sayısı yeterli noktaya ulaştığında ise bu durum giriş için bekleyen cemaate uygun şekilde duyurulacaktır.

#### 19) Cuma Namazı,

a) Valilik ve Kaymakamlıklarca belirlenecek (il/ilçe müftülüklerinin tespitleri kapsamında) yeterli bahçesi/avlusunu/açık alanı bulunan camilerde kılınabilecektir.

b) Cami bahçesi/avlularının yeterli olmadığı yerleşim yerlerinde il/ilçe müftülerinin teklifi ile ilçelerde kaymakamlar, illerde valilerin onayı ile uygun görülen açık alanlarda, alınacak tedbirler çerçevesinde cuma namazı kılınabilecektir.

c) Cuma namazı kılınacak alanların belirlenmesinde mevsimsel şartlar ile alanın genişlik ve giriş-çıkış kolaylığı gibi faktörler göz önünde bulundurulacaktır.

d) Valilik ve Kaymakamlıklarca cuma namazı kılmak için belirlenecek camiler (avlu/bahçeleri) ile açık alanlar en geç 26.05.2020 tarihine kadar çeşitli iletişim kanalları kullanılarak kamuoyuna duyurulacaktır.

e) Camilerin kapalı alanları cuma vaktinde kapalı tutulacaktır.

f) Cuma namazı kılınacak alanda sesin rahat duyulması ve hutbe okunurken hatibin cemaat tarafından görülebilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

g) Cuma namazı kılmak için belirlenen açık alanların namaz öncesi ve sonrası, belediyelerle iş birliği içerisinde temizlenmesi/dezenfekte edilmesi sağlanacaktır.

h) Cuma namazlarında ilk saftan başlamak üzere oturmaya başlanacak ve son saf dolana kadar bu sıra takip edilecektir. Namaz bitiminde ise en son saftan başlamak üzere sırasıyla cemaatin namaz kılınan alandan ayrılması için gerekli tedbirler alınacaktır. Bu düzenin sağlanması için vali/kaymakamlarca il/ilçe müftülerinin önerileri doğrultusunda her namaz kılınacak cami ve açık alanlar için en az beş kişiden müteşekkil Cuma Heyeti oluşturulacaktır ve kolluk personeli görevlendirilecektir.

i) Cuma Heyeti öncelikli olarak cuma namazı kılınmayan camilerin din görevlileri, erkek Kur'an kursu öğretmenleri, müftülük personelinden oluşturulacak; bu kapsamda yeterli personel bulunmaması durumunda diğer kamu görevlilerinden görevlendirme yapılabilecek. Ayrıca ihtiyaç bulunması halinde cami dernekleri üyeleri de bu amaçla görevlendirilebilecek.

Cuma Heyetinin Görevleri,

j) Cuma Heyeti; görevlendirilecek kolluk personeli ile koordineli şekilde cemaatin bu genelgede belirtilen şartlar dahilinde namaz kılınacak alanlara girmesi (ellerin dezenfekte edilmesi, maske ile girilmesi, seccade getirilmesi vb.), saf tutması, içeriye girecek kişi sayısı belirlenen sayıya ulaştığında bu durumun giriş için bekleyen cemaate uygun şekilde anlatılması ve namaz sonrası cemaatin sosyal mesafeyi koruyarak çıkmalarının sağlanması konusunda görev yapacak.

k) Valilik ve Kaymakamlıklarca bu Genelgede belirtilen kuralların uygulanması, özellikle de cemaatin namaz kılınacak yerlere sosyal mesafeyi sağlayacak bir düzen dahilinde alınması, namaz kılınacak alanlara belirlenen kapasite üzerinde cemaatin girmemesi, içerideki kapasite dolduğu zaman dışardaki cemaatin bilgilendirilmesi, sosyal mesafeyi ihlal edecek şekilde kalabalık oluşmaması konularında doğrudan sorumlu olacak kolluk personeli görevlendirilecektir. Kolluk birimleri görevlerini Cuma Heyetleri ile koordineli olarak yerine getirecek.

l) Kolluk birimlerince cuma namazı kılınacak alanlarda cemaatin giriş/çıkışlarının kontrollü şekilde sağlanması için gerektiğinde akordiyon bariyer, bariyer, renkli kordon/şerit, plastik duba vb fiziki engellerden yararlanılacak.

m) Cuma namazlarında vaaz yapılmayacak, Diyanet İşleri Başkanlığınca gönderilecek hutbeler hiçbir ilave ve çıkartma yapılmadan okunacak, namazların mümkün olduğunca kısa sürede kılınmasına çalışılacak.

Bu kapsamda; Valilik/Kaymakamlıklarca, uygulamanın eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesi için başta yerel yönetimler ve ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanarak planlamalar ve görevlendirmeler yapılacak. Vatandaşlarımıza gerekli duyurular yapılarak, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmeyecek.